

โปรแกรม

โปรแกรม **R** เป็นโปรแกรมสำเร็จรูป ประเภทให้เปล่า (Free Software) ที่ใช้สำหรับการคำนวณทางสถิติ และ สร้างกราฟ ดังกล่าว โปรแกรม **R** เป็นทั้งภาษา(R language) และ โปรแกรมสำเร็จรูป ที่พัฒนามาจาก ภาษา S แต่ S เป็นซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นมาเพื่อการคำนวณและ มีลิขสิทธิ์ โดย จำหน่าย สำหรับผู้ต้องการใช้งาน โปรแกรม **R** ได้เริ่มพัฒนาในปีพ.ศ. 2538 โดย Robert Gentleman และ Ross Ihaka ภาควิชา สถิติ มหาวิทยาลัยโอคแลนด์ ประเทศ นิวซีแลนด์ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อ โปรแกรม ปัจจุบันโปรแกรม **R** อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิที่ไม่แสวงหากำไรชื่อ R Foundation โปรแกรม **R** เป็นลักษณะของ ซอฟต์แวร์ ประเภท Open Source ที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ที่มีความรู้ทางด้านเขียนโปรแกรมสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้อีก

1.1 ความสามารถของโปรแกรม R ชุดพื้นฐาน (Base Package)

เนื่องจากโปรแกรม **R** เป็นลักษณะ Open Source ดังนั้นจึงมีผู้เขียนคำสั่ง(Code) เพิ่มเติมเข้าไป ผสมไว้ในโปรแกรม **R** อีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ปัจจุบัน โปรแกรม **R** สามารถนำไปใช้งานได้ อย่างหลากหลาย แต่สำหรับโปรแกรม **R** พื้นฐาน มีความสามารถโดยทั่วไปดังนี้

- ☒ การจัดการข้อมูล และ หน่วยความจำ
- ☒ การคำนวณในรูปของ Array และ Matrix
- ☒ การคำนวณค่าสถิติ ที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล
- ☒ การสร้างกราฟที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งสามารถแสดงบนหน้าจอและพิมพ์
- ☒ การเขียนโปรแกรม ซึ่งรวมถึง คำสั่งที่เกี่ยวกับ เงื่อนไข(Conditionals) การทำงานแบบวนซ้ำ(Loop) และ การสร้างฟังก์ชันขึ้นมาใช้เอง (Use-Define Functions) โดยผู้ที่มีความรู้ทางด้านการเขียนโปรแกรม **R** สามารถใช้ภาษา C และ C++ ร่วมกับโปรแกรม **R** เพื่อพัฒนาโปรแกรม **R** ให้ใช้งานได้ตามความต้องการของตนเอง

1.1.1 ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติ

- ☑ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติเบื้องต้น เช่น ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าฐานนิยม ค่าแสดงตำแหน่งของข้อมูล เช่น ควอร์ไทล์
- ☑ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคทางสถิติขั้นต้นที่ใช้ในการสรุปผลข้อมูลต่อไป ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานด้วย t-test χ^2 -test F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทั้งแบบทางเดียว แบบหลายทาง การทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ การตรวจสอบ และหาค่าความสัมพันธ์ ด้วย χ^2 -test, Pearson Correlation, Spearman Rank Test ฯลฯ การวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรง และไม่ใช่เส้นตรง และ การวิเคราะห์ Power Analysis
- ☑ การทดสอบด้วยวิธีนอนพารามेटริก (Nonparametric) เช่น Sign test, Komokorov-siminov, Mann-Whitney test, Wilcoxon test, Friedman test
- ☑ การทดสอบด้วยวิธีทางสถิติขั้นสูงบางชนิด

1.1.2 ความสามารถในการสำรวจการ

- ☑ การเปลี่ยนรูปข้อมูล(Data Transformation) เช่น การสร้างตัวแปรใหม่ เปลี่ยนค่าใหม่ ฯลฯ
- ☑ การเลือกข้อมูล (Select Case) เช่น การเลือกข้อมูลด้วยเงื่อนไขต่างๆ หรือเลือกข้อมูลโดยการสุ่ม
- ☑ การจัดการกับไฟล์ข้อมูล เช่น การรวมไฟล์ข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆ เช่น รวมตัวแปร รวมชุดข้อมูล
- ☑ การดำเนินการกับข้อมูลในลักษณะอื่น ๆ เช่น การให้นำหนักแก่ชุดข้อมูล
- ☑ การดำเนินการกับผลลัพธ์ ผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรม สามารถส่งผลลัพธ์ไปใช้ในโปรแกรมอื่น ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบ Text แบบ Graphics แบบ HTML

1.1.3 ความสามารถในการจัดการข้อมูล

- ☑ การสร้างกราฟเบื้องต้นทั่วไป เช่น Dot Bar Histogram Line Pie Scatter ฯลฯ
- ☑ การสร้างกราฟเกี่ยวกับการแจกแจง เช่น Density Box-plot Stem / leaf qq plot ฯลฯ
- ☑ การสร้างกราฟที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น Residual plot Diagnostic plot ฯลฯ
- ☑ การสร้างกราฟอื่นๆ

1.1.4 ความสามารถในการคำนวณ และ การเขียนโปรแกรม

- ☑ การคำนวณเหมือนเครื่องคิดเลขปกติ เช่น บวก ลบ คูณ หาร โดยมีฟังก์ชันให้เลือกใช้จำนวนมาก
- ☑ การคำนวณแบบเมทริกซ์ เช่น บวก ลบ คูณ หาร โดยมีฟังก์ชันให้เลือกใช้จำนวนมาก
- ☑ การสร้างฟังก์ชันขึ้นมาใช้เอง และ นำมาใช้ร่วมกับโปรแกรม R

1.2 ระบบคอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้โปรแกรม R ได้

โปรแกรม R สำหรับวินโดวส์ จะใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีสมบัติอย่างต่ำต่อไปนี้

① คุณสมบัติทางด้านฮาร์ดแวร์

- ☐ เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM Compatible ที่มี CPU รุ่นตั้งแต่ Pentium หรือเทียบเท่า
- ☐ หน่วยความจำภายใน (RAM) อย่างน้อย 256 Megabyte ขึ้นไป
- ☐ ฮาร์ดดิสค์ควรจะมีเหลือเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 100 Megabyte

② คุณสมบัติทางซอฟต์แวร์

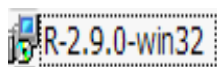
สามารถใช้ได้กับระบบปฏิบัติการที่หลากหลาย คือ Unix Linux และ ระบบปฏิบัติการของ Microsoft Windows ตั้งแต่ รุ่น 95 ขึ้นไป

1.3 การนำโปรแกรม R มาใช้งาน (Download R)

การนำโปรแกรม R มาใช้งานสามารถ Download ทางอินเทอร์เน็ตได้ฟรีจาก Website ดังนี้

<http://www.r-project.org/>

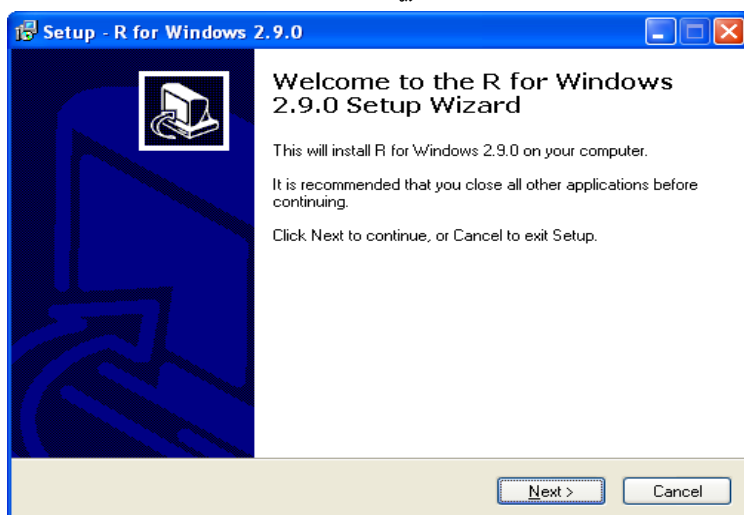
1.4 การติดตั้งโปรแกรม R (Install R) การดำเนินการติดตั้งเพื่อใช้งานได้ดังต่อไปนี้เปิดหาไฟล์โปรแกรม R ที่มีอยู่โดยปกติจะมีชื่อดังนี้

R-2.9.0-win32 36,408 KB Application

เป็นตัวอย่างโปรแกรม R รุ่น 2.9.0

ดับเบิลคลิกที่ชื่อดังกล่าว จะปรากฏวินโดวส์ที่เกี่ยวกับการติดตั้งโปรแกรม R ดังนี้

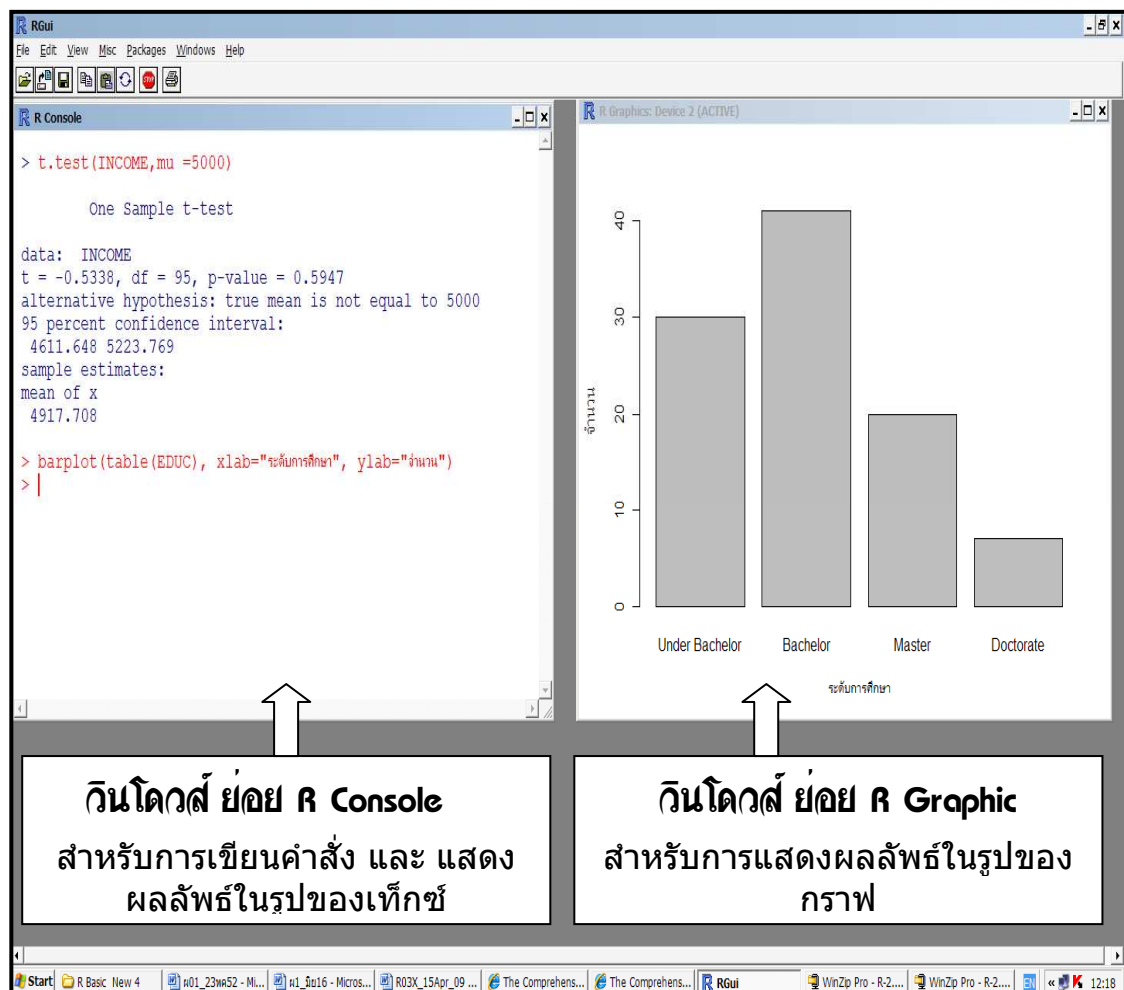
ดำเนินการตามขั้นตอนที่ระบุใน Wizard

1.5 ส่วนประกอบของโปรแกรม R

โปรแกรม R ประกอบด้วยวินโดวส์ที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 ชนิดใหญ่คือ RGui และ Rterm ดังนี้คือ

- ☒ วินโดวส์ RGui ประกอบด้วยวินโดวส์ย่อย 2 วินโดวส์คือ
 - ☐ วินโดวส์ R Console เป็นวินโดวส์สำหรับเขียนคำสั่งและแสดงผลลัพธ์
 - ☐ วินโดวส์ R Graphic เป็นวินโดวส์สำหรับสร้างกราฟ
- ☒ วินโดวส์ Rterm เป็นวินโดวส์สำหรับเขียนคำสั่ง

ตัวอย่างวินโดวส์ RGui วินโดวส์ย่อย R Console และ วินโดวส์ย่อย R Graphic

สำหรับวินโดวส์ Rterm ไม่ได้แสดงไว้แต่จะมีลักษณะคล้ายกับวินโดวส์ ย่อย R Console

1.6 เมนูของโปรแกรม R ที่วินโดวส์ R Gui

เมนูในวินโดวส์ R Gui ของโปรแกรม R จะใช้สำหรับ วินโดวส์ย่อย R Console และ วินโดวส์ Graphics ซึ่งจะมีเมนูแตกต่างกันไป แต่จะมีเมนูหลัก ๆ คล้าย ๆ กันดังตัวอย่างต่อไปนี้แสดงรายละเอียดของเมนูในวินโดวส์ R Gui ซึ่งมีให้ผู้ใช้เลือกใช้ 7 เมนูดังนี้

File	ใช้เปิด/ปิดวินโดวส์ประเภทต่าง ๆ ใช้เรียก และ บันทึก ไฟล์ต่างแต่ละ ประเภท รวมทั้งไฟล์ข้อมูล พิมพ์ข้อมูลในแต่ละวินโดวส์ออกทางเครื่องพิมพ์ และเลิกใช้โปรแกรม R ใช้เปลี่ยนตำแหน่งที่จะบันทึก หรือ เรียกไฟล์
Edit	ใช้ย้าย คัดลอก หรือค้นหาข้อมูลภายในวินโดวส์ต่าง ๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดต่างของวินโดวส์ต่าง ๆ
View	ใช้กำหนดให้ แสดง หรือ ยกเลิก การแสดง แถบเครื่องมือ และ แถบสถานะภาพ
Misc	ใช้กำหนด ยกเลิก การคำนวณ ใช้ แสดง สิ่งที่โปรแกรม มีอยู่ เช่น ตัวแปร ไฟล์ ใช้ยกเลิก หรือ ล้าง สิ่งที่โปรแกรมเก็บไว้อยู่
Packages	ใช้เรียก Package เพิ่มเติม ใช้ติดตั้ง Package
Windows	ใช้จัดเรียงวินโดวส์ในรูปแบบต่าง ๆ การเลือกแสดงสถานะต่าง ๆ ของ Window
Help	ใช้ขอคำอธิบายการใช้โปรแกรม R

เมนูเหล่านี้จะใช้กับ วินโดวส์ R Console และ R Graphics ด้วย ซึ่งจะกล่าวถึงในภายหลัง

1.7 แถบเครื่องมือโปรแกรม R ที่วินโดวส์ R Gui (Tools Bar)

สำหรับ tool bar ของโปรแกรม R จะสร้างจากเมนูที่ใช้บ่อยๆ มากำหนดเป็นรูปภาพซึ่งจะเหมือนกับโปรแกรมทั่วไป โดยจะมีคำอธิบายสำหรับแต่ละรูปของเครื่องมือ เมื่อนำเมาส์ลากไปวางที่รูปนั้นๆ แต่ที่มีแตกต่างจากวินโดวส์อื่นๆเช่น รูปที่ 2

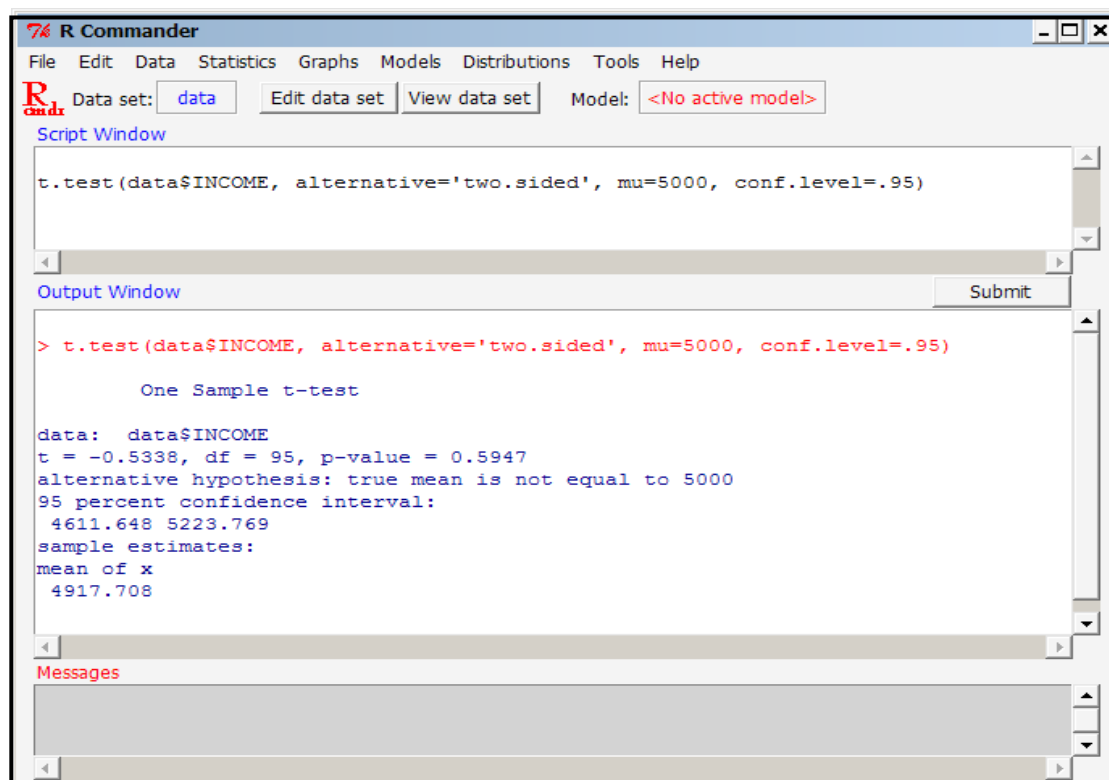
สำหรับเรียกไฟล์ข้อมูลของ โปรแกรม R

สำหรับให้โปรแกรม R หยุดการคำนวณ

ซึ่งแถบเครื่องมือจะเปลี่ยนไปเมื่อผู้ใช้ไปคลิกที่ วินโดวส์กราฟ

1.8 การติดตั้งเพื่อใช้งานโปรแกรม R แบบเมนู (R Commander)

ปัจจุบันได้มีผู้พัฒนาโปรแกรม R ให้สามารถใช้งานแบบเมนู เช่นเดียวกับโปรแกรม SPSS โดยต้องติดตั้ง โปรแกรมที่เรียกว่า **R Commander** เพิ่มเติม โดยต้องเรียก Package ชื่อ **Rcmdr** วินโดวส์ของ R Commander

วินโดวส์ R Commander ประกอบด้วยวินโดวส์ย่อย 3 วินโดวส์ดังนี้คือ

1. **Script Window** เป็นวินโดวส์ที่จะแสดงคำสั่งที่ผู้ใช้เลือกจากเมนู
2. **Output Window** เป็นวินโดวส์ที่จะแสดงผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้เมนู
3. **Message Window** เป็นวินโดวส์ที่จะแสดงข้อความต่างๆ เช่น Error จากการใช้เมนู

หมายเหตุ ในการใช้งานโปรแกรม R Commander ครั้งต่อไป จะต้อง Load Package **Rcmdr** มาทุกครั้ง ด้วยเมนูต่อไปนี้ (แต่ไม่ต้อง **Install** ใหม่)